

มาตรฐานอุตสาหกรรมเอส

THAI SMEs STANDARD

มอก. เอส 154-2564

ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นค้ำ

TON KHUM OR TON KHA PRODUCTS

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ICS 97.195

ISBN 978-616-580-090-7

มาตรฐานอุตสาหกรรมเอส
ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นค้ำ

มอก. เอส 154-2564

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2202 3300

ปัจจุบัน ผู้ทำซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และกลุ่มธุรกิจเกิดใหม่ (Startup) มีการทำผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้า เพื่อจำหน่ายในประเทศ และส่งออกต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและยกระดับอุตสาหกรรมประเภทนี้ให้มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับ จึงเห็นควรกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมเอส ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้า ขึ้น

มาตรฐานอุตสาหกรรมเอสนี้ จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากผู้ทำและเอกสารต่อไปนี้ เป็นแนวทาง

มผช. 188/2559

ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้า

ประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๖๔)

เรื่อง กำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมเอส
ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมเอส ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้า ขึ้น

เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จึงออกประกาศกำหนดมาตรฐาน
อุตสาหกรรมเอส ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้า มาตรฐานเลขที่ มอก. เอส ๑๕๔-๒๕๖๔ ดังมีรายละเอียด
ต่อท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวันชัย พนมชัย)

เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

มาตรฐานอุตสาหกรรมเอส

ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้า

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานอุตสาหกรรมเอสนี้ ครอบคลุมเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ทอ ถักสาน หรือประดิษฐ์จากเส้นต้นคลุ้มหรือต้นคล้า เป็นวัสดุหลักและทำด้วยมือ สำหรับใช้งานทั่วไป เป็นของใช้ ของประดับตกแต่ง และของที่ระลึก
- 1.2 มาตรฐานอุตสาหกรรมเอสนี้ ไม่ครอบคลุมถึงดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ตกแต่ง หรือหุ้มด้วยถักสานจากพืช ที่ได้ประกาศเป็นมาตรฐานอุตสาหกรรมเอส แล้ว

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานอุตสาหกรรมเอสนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้า (ton khum or ton kha product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำเส้นต้นคลุ้มมาทอ ถัก สาน หรือประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป อาจแต่งสี ย้อมสี หรือเคลือบผิว ประกอบหรือตกแต่งด้วยวัสดุอื่นเพื่อเพิ่มความแข็งแรงหรือความสวยงาม เช่น โลหะ ไม้ ไม้ไผ่ หวาย พลาสติก กระดาษแข็ง เชือก ผ้า เอ็น ดิน ลูกปัด ทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กระบุง ชะลอม เสื่อ ผาซี โคมไฟ ไช ลอบ ตะข่อง
- 2.2 เส้นต้นคลุ้มหรือต้นคล้า หมายถึง ต้นคลุ้ม หรือที่เรียกว่า แหย่ง กะเตียง เป็นไม้ล้มลุกในวงศ์ *Marantaceae* มีชื่อวิทยาศาสตร์ *Donax canniformis* G. Forest K. Schum หรือต้นคล้า หรือที่เรียกว่า แหย่ง หญ้าเช่าเปียง ก้านพร้าว คลุ้ม คลุ้ม ก้านแหย่ง เป็นไม้ล้มลุกในวงศ์ *Marantaceae* มีชื่อวิทยาศาสตร์ *Schumannianthus dichotomus* Roxb. Gagnep. ที่มีอายุและขนาดเหมาะสม นำมาทำความสะอาด ขูดผิว ฆ่าไส้ออก ทำให้แห้ง กรีด จัก หรือเลียดเป็นเส้นตามขนาดต้องการ อาจมีการป้องกันเชื้อรา ฟอกสีหรือย้อมสีเพื่อความสวยงาม

3. คุณลักษณะที่ต้องการ

3.1 ลักษณะทั่วไป

ต้องประณีต สวยงาม มีรูปแบบรูปทรงเหมาะกับการใช้งาน ไม่มีขอบคมและไม่มีปลายแหลม ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน ไม่มีรอยแตก ไม่ขาด ไม่ผุเปราะ ไม่มีรา หรือไม่มีตำหนิที่เกิดจากการทำลายของแมลงปรากฏให้เห็นเด่นชัด ยกเว้นรอยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน ซึ่งไม่ส่งผลเสียหายต่อการใช้งาน

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

3.2 การประกอบ (ถ้ามี)

ต้องเรียบร้อย ประณีต สวยงาม ทัดแน่น เหมาะสมกับชิ้นงาน ไม่มีกลิ่นของสารเคมี และไม่มีรอยเปื้อนของสารที่ใช้ยึดติดชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

3.3 การเย็บ (ถ้ามี)

3.3.1 ต้องเรียบร้อย ประณีต ฝีเข็มสม่ำเสมอทั้งนอกและในตัวผลิตภัณฑ์ ริมนต้องเรียบแน่น ไม่ย้วยหรือไม่หลุดลุ่ย

3.3.2 การบุด้วยแผ่นฟองน้ำ (ถ้ามี) ต้องมีผ้าหุ้มหรือปิดทับและเย็บให้เรียบร้อย แน่น ไม่ย้วยหรือไม่หลุดลุ่ย ฝีเข็มสม่ำเสมอทั้งนอกและในตัวผลิตภัณฑ์

3.3.3 การเย็บหุ้มริมผ้าหรือกุน (ถ้ามี) ต้องเรียบร้อย ประณีต ฝีเข็มสม่ำเสมอทั้งนอกและในตัวผลิตภัณฑ์

3.3.4 การติดกระดุมหรือซิป (ถ้ามี) ต้องเรียบร้อย แน่น และไม่ย่น กรณีเป็นโลหะต้องไม่มีสนิม ไม่มีขอบคม และไม่มีปลายแหลม

3.3.5 กรณีที่มีการซับใน (ถ้ามี) ต้องเย็บเรียบร้อย แน่น ไม่หลุดลุ่ยง่าย สีผ้าซับในต้องสีเดียวกันหรือสีใกล้เคียงกับสีของผลิตภัณฑ์ ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

3.4 ลวดลาย (ถ้ามี)

ต้องประณีต เรียบร้อย สวยงาม สม่ำเสมอ การต่อลวดลายต้องตรงตามลักษณะของลวดลาย

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

3.5 สี (ถ้ามี)

ต้องมีสีสม่ำเสมอ ทัดแน่น ไม่ต่าง ไม่หลุด ไม่ลอก หรือไม่เปื้อน ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน และเมื่อจับหรือสัมผัสแล้วสีต้องไม่ติดมือ

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

3.6 การเก็บริม (ถ้ามี)

ต้องประณีต เรียบร้อย สวยงาม สม่ำเสมอตลอดชิ้นงาน

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

3.7 การประกอบหรือตกแต่งด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)

ต้องประณีต ทัดแน่น สวยงาม กลมกลืน และเหมาะสมกับชิ้นงาน รอยต่อต้องไม่แยกออกจากกัน ไม่มีกลิ่นของสารเคมีและไม่มีรอยเปื้อนของสารที่ใช้ยึดติดชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน ไม่มีขอบคม และไม่มีปลายแหลม ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชิ้นงาน

กรณีวัสดุประกอบหรือตกแต่งเป็นโลหะ ต้องไม่มีสนิม

กรณีใช้วัสดุจากธรรมชาติ ต้องไม่มีราหรือไม่มีตำหนิที่เกิดจากการทำลายของแมลง

กรณีใช้พลาสติก ต้องไม่มีเสี้ยน หรือไม่มีครีบกาว

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

3.8 การเคลือบผิว (ถ้ามี)

ต้องเรียบ สม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด ไม่เป็นคราบ ไม่แตก ไม่หลุด หรือไม่ลอก และไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

3.9 การใช้งาน

ต้องใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

4. การบรรจุ

4.1 ให้อุณหภูมิหรือที่บรรจุผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้าในบรรจุภัณฑ์เหมาะสมที่สะอาด แห้ง และป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างขนส่งหรือเก็บรักษาได้

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

5. เครื่องหมายและฉลาก

5.1 ที่ฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้าทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมาย แจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(1) ชื่อผลิตภัณฑ์หรือชื่ออื่นที่สื่อความหมายว่าเป็นผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานอุตสาหกรรมเอสนี้ เช่น ชะลอม ต้นคลุ้ม เสื่อต้นคลุ้ม กระบุงจักสานต้นคลุ้ม กระเป๋าจักสานต้นคล้า ที่รองจานต้นคล้า กระติ๊บต้นคล้า

(2) ขนาดหรือมิติ (ถ้ามี) เป็นเซนติเมตร (cm)

(3) สี (กรณีย้อมสีธรรมชาติ)

(4) ข้อแนะนำในการใช้ และการดูแลรักษา (ถ้ามี)

(5) เดือน ปีที่ทำ

(6) ชื่อผู้ทำหรือสถานที่ทำพร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีใช้ภาษาต่างประเทศด้วย ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

6. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- 6.1 รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้าที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน
- 6.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้ใช้แผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้
  - 6.2.1 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบการใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก
    - 6.2.1.1 ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน 3 ตัวอย่าง
    - 6.2.1.2 ตัวอย่างทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 3.9 ข้อ 4. และข้อ 5. จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้ารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
  - 6.2.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป การประกอบ (ถ้ามี) การเย็บ (ถ้ามี) ลวดลาย (ถ้ามี) สี (ถ้ามี) การเก็บริม (ถ้ามี) การประกอบหรือตกแต่งด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี) และการเคลือบผิว (ถ้ามี)
    - 6.2.2.1 ให้ใช้ตัวอย่างที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว จากข้อ 6.2.1 จำนวน 3 ตัวอย่าง
    - 6.2.2.2 ตัวอย่างทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 3.1 ถึงข้อ 3.8 จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้ารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 6.3 เกณฑ์ตัดสิน
ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้าต้องเป็นไปตามข้อ 6.2.1.2 และข้อ 6.2.2.2 ทุกข้อ จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จากต้นคลุ้มหรือต้นคล้ารุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรมเอส นี้